

2022-05-28

KFKS 2022/72

Bilaga 1

Ramärende – Utgångpunkter för nämndernas förslag till mål och budget 2023–2025

Innehåll

Ramärende – Utgångspunkter för nämndernas förslag till mål och budget 2023–2025	1
1 Mål och budget – ramärendet	3
1.1 Syfte med ramärendet	3
2 Så styrs Nacka kommun	4
2.1 God ekonomisk hushållning	4
3 Förutsättningar i omvärlden inför 2023-2025	5
3.1 Ekonomi i omvärlden	5
3.2 Kommunernas ekonomi	6
3.3 Skatteunderlagstillväxten 2022-2025	7
3.4 Ökade pensionskostnader 2023	7
3.4.1 Hög inflation	7
3.4.2 Nytt pensionsavtal från 2023	8
3.5 Hur påverka omvärldsekonomin Nackas ekonomi	8
3.6 Pågående utredningar och dess effekter	8
3.6.1 Utredning om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner	8
3.6.2 Utredning som ser över det kommunalekonomiska utjämningsystemet	9
4 Kommunens utgångsläge	9
4.1 Bostadsbyggande och befolkningsprognos	9
4.2 Bokslut 2020 och prognos 2021	11
4.2.1 Starkt resultat för 2021	11
4.2.2 T1 prognosen 2022 visar överskott	12
5 Ekonomiska ramar 2023-2025 Nacka kommun	13
5.1 Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	14
5.1.1 Skatteintäkter	15
5.1.2 Kommunalekonomisk utjämning	15
5.1.3 Generella statsbidrag	16
5.1.4 Fastighetsavgiften	16
5.2 Finansiella intäkter och kostnader och övergripande verksamhet	16
5.2.1 Finansiella intäkter och kostnader	16
5.2.2 Övergripande verksamhet	17

5.2.3	Tunnelbana	18
6	Ekonomiska förutsättningar för nämnderna	18
6.1	Pris och lönekomensation	19
6.2	Personalomkostnadspålägg.....	19
6.3	Internräntan	20
6.4	Räntepåslag.....	20
6.5	Hyresmodell.....	20
6.6	Internprissättning	20
6.7	Återställande av resultat	21
7	Förslag till ramar för nämnderna.....	21
7.1	Tekniska justeringar	22
7.1.1	Kommunstyrelsens nettokostnader minskar med 4,5 miljoner kronor	22
7.1.2	Socialnämndens nettokostnader ökar med 1,5 miljoner kronor	22
8	Investeringar under perioden 2022–2025	23
9	Utblick 2040 och långtidsprognos.....	23
	Tidplan för nämndernas och bolagens fortsatta arbete.....	24

I Mål och budget – ramärendet

I.1 Syfte med ramärendet

I ramärendet planeras och bedöms Nacka kommuns ekonomiska förutsättningar för de tre kommande åren. Ramärendet bygger på beräkningar utifrån de senaste prognoserna samt rådande ekonomiska läge och ligger till grund för arbetet med mål och budget 2023-2025. Själva stommen i en kommun utgörs av befolkningen, därför baseras ramärendet på kommunens senaste befolkningsprognos som är framtagen i mars 2022. Andra viktiga prognoser som hänger ihop med befolkningsprognosen och som också utgör betydelsefulla underlag är bland annat kommunens skatteprognos och bostadsbyggnadsprognos. På såväl kommunövergripande nivå som inom varje enskild verksamhet görs detaljerade beräkningar för att underlagen inför Mål och budget ska vara så välgrundade som möjligt.

I ramärendet ger kommunstyrelsen uppdrag till nämnderna. Utifrån nämndernas förslag till mål och budget tar kommunstyrelsen fram ett samlat förslag till mål och budget för Nacka kommun i oktober. Beslut om mål och budget för de kommande tre åren tas slutligen av kommunfullmäktige i november.

De förändringar som beaktas i ramärendet i vanliga fall är främst de som beror på volymutveckling, det vill säga att det blir fler eller färre deltagande personer i respektive verksamhet utifrån den prognostiserade befolkningsutvecklingen. De två senaste åren har coronapandemin gjort att det varit större osäkerhet än vanligt och därför valde kommunen att vänta med volymförändringarna till höstens budgetprocess. Nu är turbulensen i omvärlden inte lika stor på grund av coronapandemin men i stället har krig brutit ut mellan Ryssland och

Ukraina som orsakar ny oro och osäkerhet i omvärldsekonomin. Denna gång bland annat i form av hög inflation, svagare säkerhetsläge och behov av flyktingmottagande. Det leder återigen till stor osäkerhet även i kommunens ekonomi. De förutsättningar som ligger till grund för ramärendet kan komma att ändras under innevarande år och därför föreslås avvaktan med volymjusteringar för 2023-2025 till höstens budgetprocess med undantag för mindre tekniska justeringar.

2 Så styrs Nacka kommun

Nacka kommuns styrmodell består av fem olika delar; vision, grundläggande värdering, ambition, övergripande mål och styrprinciper. Styrmodellen är oförändrad sedan Mål och budget 2022-2024 och ligger till grund för all planering även i budgetarbetet för 2023-2025¹

Den politiska viljeinriktningen som anges i alliansens majoritetsprogram består av fyra prioriterade områden: Stadsbyggande i takt med medborgare och miljö, Miljösmart kommun, Fler jobb i snabb etablering samt Ekonomi i balans och effektiv styrning. Dessa områden berör och involverar hela kommunen och är också oförändrade sedan Mål och budget 2022-2024.²

2.1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner ange mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Graden av uppfyllnad av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet är på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar.

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställning använder Nacka kommun fyra finansiella indikatorer. Även de finansiella indikatorerna är oförändrade sedan Mål och budget 2022-2024.³

Finansiella indikatorer

Resultatöverslott (minst 2 procent)

Soliditeten ska överstiga 50 procent

Stadsutveckling ska vara självfinansierad över en femårsperiod

Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 procent

Tabell: Finansiella resultatindikatorer 2023

¹ För utförlig beskrivning av Nacka kommuns styrmodell se Mål och budget 2022-2024

² För utförlig beskrivning av Alliansens politiska inriktning 2019-2022 se bilaga 7 i Mål och budget 2022-2024

³ För utförlig beskrivning av finansiella indikatorer se Mål och budget 2022-2024

3 Förutsättningar i omvärlden inför 2023-2025

3.1 Ekonomi i omvärlden

Initialt 2022 var svensk ekonomi stark. Restriktionerna i samband med pandemin lättade i februari vilket ledde till en hög efterfrågan på arbetskraft och prognoserna för tillväxten i svensk ekonomi var höga. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har nu fått påtagliga konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen i världen, Europa och även i Sverige. Omvärldens ekonomiska sanktioner mot Ryssland slår hårt. Ryssland och Ukraina är stora exportörer av vissa råvaror och kriget har lett till en kraftig uppgång av råvarupriser. Samtidigt är många länder i Europa beroende av import från Ryssland för sin energiförsörjning. Inflationen i euroområdet steg till höga nivåer redan före krigsutbrottet och företagens förväntningar på framtida försäljningspriser är på rekordhöga nivåer. Högre råvarupriser och förvärrade flaskhalsproblem till följd av kriget och förnyade pandemirelaterade nedstängningar i Kina spär på inflationstrycket ytterligare och inflationen i euroområdet bedöms bli drygt 5 procent 2022. De stora prisuppgångarna föranleder centralbankerna att efter en lång tid av låga räntor svänga drastiskt och nu startar en period av flertalet räntehöjningar. Svenska Riksbanken som tidigare prognostiserat en räntehöjning först år 2024 höjde med 25 punkter redan i maj i år och prognostiserar tre höjningar till under innevarande år. Detta för att minska konsumtionen och på så vis få ner inflationen till Riksbankens mål om 2 procent. Hushållen drabbas hårt dels på grund av ökade priser, främst på energi och livsmedel, dels på grund av stigande räntor på bostadslån. Samma oro märks generellt inte av hos företagen. Arbetsmarknaden är stark och efterfrågan på arbetskraft är rekordhög. Det i kombination med hög inflation talar för att lönerna också kommer ta fart. Reallöneökningarna är just nu negativa vilket sätter press på avtalsrörelsen 2023.

Med anledning av kriget i Ukraina sker en klar dämpning för export och investeringar under innevarande år. Mottagandet av ukrainska flyktingar föranleder samtidigt att de offentliga konsumtionsutgifterna i Sverige förhöjs i år, vilket stärker inhemsk efterfrågan och BNP.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP*	-3,2	4,7	3,1	2,4	1,9	1,8
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,3	2,5	2,6	0,6	0,3
Relativ arbetslöshet, procent**	8,5	8,8	7,7	7,3	7,5	7,5
Timlön, Nationalräkenskaperna	4,8	2,7	2,4	2,3	3,1	3,2
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,7	2,7	3,0	3,1	3,2
Inflation, KPIF	0,5	2,4	5,3	2,5	2,1	2,0
Inflation, KPI	0,5	2,2	5,2	2,7	2,6	2,5
Befolkning, 15-74 år***	0,4	0,0	0,1	0,3	0,4	0,6

*Kalenderkorrigerat.

**Andel av arbetskraften, AKU, 15-74 år.

*** Den nya befolkningsprognos som SCB publicerade 13 april 2022 har ej beaktats. Kalkylerna är baserade på föregående års befolkningsprognos med smärre justeringar.

Tabell: Nyckeltal svensk ekonomi, procentuell förändring om inget annat anges. Källa: SKR cirkulär 22:15

3.2 Kommunernas ekonomi

Kommunernas verksamhet och ekonomiska förutsättningar präglades under 2021 fortsatt av pandemin. Den svenska ekonomin återhämtade sig betydligt snabbare än väntat och skatteunderlaget förbättrades kontinuerligt under året. Skatteintäkterna blev sammantaget 15 miljarder kronor högre vid årets slut än kommunerna hade budgeterat. Därtill avslutade börsen mycket positivt, vilket innebar ett högre värde för kommunernas finansiella placeringar. Det sammantagna resultatet i kommunerna uppgick till 47 miljarder kronor, eller 7,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunsektorns ekonomiska förutsättningar ser förhållandevis goda ut för 2022. Kostnaderna ökar dock i snabbare takt, dels som en konsekvens av större flyktingmottagande, dels som en konsekvens av högre pris- och löneökningar. Samtidigt är intäkterna också större, såväl från skatter som flyktingrelaterade statsbidrag, vilket bidrar till att resultatet visserligen minskar men ändå förväntas ligga på en hög nivå på runt 4 procent av skatter och generella statsbidrag.

En kraftig försämring av resultatet sker 2023 jämfört med 2022 vilket framförallt beror på ökad inflation, högre löneökningar och pensionskostnader. En bra nominell skatteunderlagsutveckling äts upp av prisökningarna. För att klara ett resultat som motsvarar 2 procent av skatter och generella statsbidrag 2023 behövs effektiviseringsåtgärder eller intäktsförstärkningar på 9 miljarder kronor i kommunerna och år 2024–2025 skulle åtgärder på ytterligare 3 respektive 4 miljarder behöva vidtas. Det innebär att gapet uppgår till 16 miljarder i kommunerna år 2025.

Investeringsnivån har varit hög under ett antal år, bland annat till följd av ett högt bostadsbyggande och ersättning eller upprustning av de många verksamhetsfastigheter som byggdes under 1960- och 1970-talen. En annan förklaring har varit en snabb befolkningsökning. Befolkningsstillväxten har dämpats de senaste två åren samtidigt som tillväxten främst har skett utanför de tre storstäderna. De nya mönstren kommer sannolikt leda till ökade investeringsbehov i andra delar av Sverige jämfört med tidigare. För åren 2022–2025 är investeringarna i princip på samma nivå som 2021, i fasta priser, vilket innebär att den utveckling som varit hittills nu stannar av. Det finns dock några osäkra faktorer som kan påverka investeringsnivån. Det handlar bland annat om den stigande prisutvecklingen i byggbranschen för andra halvåret 2021 och hittills under 2022. Hur kommunerna kommer att agera på högre priser i anbuden är inte självklart. Det kan bli färre projekt, samma antal projekt och därmed högre utgifter eller att prisökningen gör att investeringsviljan minskar så pass mycket att investeringsutgifterna minskar.

En stor och sedan länge känd utmaning för kommunerna är att befolkningen i åldrarna 80 och äldre ökar väsentligt snabbare än den arbetsföra befolkningen i åldrarna 20–66 år. I nästan 6 av 10 kommuner (171 kommuner) minskar till och med den arbetsföra andelen av befolkningen samtidigt som antalet över 80 år, och därmed behoven inom äldreomsorgen, kraftigt ökar. Det kommer att innebära att kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen blir en av de absolut största utmaningarna framöver. Med dagens personaltäthet blir det svårt, för att inte säga omöjligt att bemanna äldreomsorgen i många kommuner.

3.3 Skatteunderlagstillväxten 2022-2025

I början av 2022 trappades restriktionerna med anledning av pandemin ner markant och återhämtningen för arbetsmarknaden är i full gång trots globala risker, hög inflation och stigande räntor. Särskilt delar av tjänstesektorn kommer kunna stärkas rejält i år, vilket främjar inhemsk efterfrågan och jobben i Sverige. Detta kommer att driva upp antalet arbetade timmar, vilket gynnar lönesumman och det kommunala skatteunderlaget. Utrymmet för en fortsatt expansion av sysselsättningen krymper dock med tiden. Andelen arbetslösa sjunker 2023 under 7,5 procent. En mer måttlig tillväxt syns därför 2024 och 2025 för såväl skatteunderlaget som BNP.

Tabell 2. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025
SKR, aktuell	5,0	4,3	5,0	3,7	3,6
SKR, föregående	5,0	4,2	3,9	3,3	3,3
Regeringen, apr*	5,0	4,2	4,5	3,4	3,6
ESV, mar	4,8	3,9	3,8	3,8	3,6
Akkumulerat					
SKR, aktuell	5,0	9,5	15,0	19,2	23,5
SKR, föregående	5,0	9,3	13,6	17,3	21,2
Regeringen, apr	5,0	9,4	14,3	18,2	22,5
ESV, mar	4,8	8,9	13,1	17,3	21,6

*Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2021 och 2022 är 1,043 respektive 1,038, baserat på den prognos som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2022.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKR.

3.4 Ökade pensionskostnader 2023

Pensionskostnaderna för kommuner och regioner kommer öka markant 2023 vilket främst beror på ovanligt låga pensionskostnader 2022, kraftig ökning av prisbasbeloppet, högre löneökningar och nytt avgiftsbestämt pensionsavtal med höjda premienivåer.

3.4.1 Hög inflation

Den snabba uppgången i inflationstakten medför att prisbasbeloppet år 2023 beräknas öka med 6 procent. Prisbasbeloppet har stor betydelse för värdeuppräknningen av pensionsunderlaget till förmånsbestämd pension, men även till värdesäkring av utestående pensionskulder. Under ett antal år har prisbasbeloppet ökat långsamt och på så sätt hållit tillbaka pensionskostnaderna. Den förmånsbestämda pensionen beräknas på ett genomsnitt av inkomsterna ett antal år tillbaka i tiden. De historiska inkomsterna räknas upp till dagens prisnivå med prisbasbelopp (PBB). Ju större ökning av prisbasbeloppet desto högre pensionsgrundande inkomst. I annan riktning verkar inkomstbasbeloppet (IBB), ju högre inkomstbasbelopp desto högre tak och därmed lägre pensionsgrundande inkomster över tak. Även höjda utbetalda löner för enskilda personer år 2021, ett år med pandemi och krislägesavtal, bidrar till att kostnaderna förmånsbestämda pensioner ökar 2023.

Vid sidan av den redovisade pensionskostnaden tillkommer även en kostnad för värdesäkring av pensionsskulden, vilket räknas som en finansiell kostnad. Även denna kostnadspost ökar mycket kraftigt 2023 på grund av det högre prisbasbeloppet.

3.4.2 Nytt pensionsavtal från 2023

SKR, Sobona och de fackliga organisationerna har kommit överens om ett moderniserat pensionssystem från och med 2023. Ett viktigt skäl till förändringen är att fler ska omfattas av ett avgiftsbestämt pensionssystem istället för ett förmånsbestämt pensionssystem, vilket bland annat underlättar för arbetsgivarna att prognostisera pensionskostnaderna. Samtidigt höjs avgifter/premier från 4,5 procent till 6 procent av lönesumman upp till taket (7,5 inkomstbasbelopp) och från 30 procent till 31,5 procent för inkomster över taket, vilket innebär en stor kostnadsökning av den avgiftsbestämda pensionen. Från och med 2023 kommer alla, oavsett vilket pensionssystem de tillhör idag, att omfattas av det nya systemet AKAP-KR, förutom de som idag omfattas av systemet KAP-KL och tjänar över 7,5 IBB. Dessa personer kommer få välja om de vill gå över till det nya systemet eller fortsätta i det gamla. Osäkerheten i hur många som väljer att stanna i det gamla systemet gör det exceptionellt svårt att prognostisera pensionskostnaderna för 2023.

3.5 Hur påverka omvärldsekonomin Nackas ekonomi

Svensk arbetsmarknad har som nämnts ovan inte påverkats i särskilt stor utsträckning av oroligheterna i omvärlden vilket gör att effekterna på Nacka kommuns skatteintäkter är tämligen små. Däremot kommer den höga inflationen sannolikt få stora konsekvenser för kommunens kostnadsutveckling. Prisutvecklingen slår olika hårt på olika verksamheter. Äldreomsorgen och skolan som är stora konsumenter av livsmedel drabbas av hög inflationstakt för lantbruksprodukter medan hela byggsektorn står inför höga prisökningar som får stora konsekvenser för stadsutvecklingsprocessen. Den höga inflationstakten på energi får konsekvenser för så gott som alla verksamheter, då alla är mer eller mindre beroende av transport.

Även ökade kostnader för flyktingmottagande i samband med kriget mellan Ryssland och Ukraina kommer påverka kommunen. Hur stora dessa kostnader blir och hur mycket som kommer täckas av statsbidrag är i dagsläget svårt att prognostisera.

Det nya pensionsavtalet får stora konsekvenser för Nacka kommun i och med ökade pensionskostnader. Dels påverkas de finansiella pensionskostnaderna som belastar den kommunövergripande ekonomin, dels påverkas de pensionskostnaden som verksamheterna har för varje anställd och som ingår i personalomkostnadspålägget (PO-pålägget). En ökning av dessa kostnader föranleder ett höjt PO-pålägg.

3.6 Pågående utredningar och dess effekter

3.6.1 Utredning om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

Den 3 september 2020 beslutade regeringen om en utredning som ska bedöma om nuvarande regelverk för ekonomisk förvaltning i kommunallagen (2017:725) utgör en bra grund för en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner. Syftet med utredningen är att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta framtida utmaningar genom att föreslå

ett sammanhållet regelverk för en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner. Utredningen har överlämnat sitt betänkande till regeringen i september 2021. Under hösten 2021 var utredningen på remiss och Nacka var en av de kommunen som svarade på remissen. I skrivandets stund är inga beslut tagna utefter utredningen och det är inte troligt att så kommer ske innan Nacka kommuns budgetprocess 2023. Kommunen avvaktar därför att göra några förändringar utefter utredningens riktlinjer.

3.6.2 Utredning som ser över det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Regeringen har tillsatt en parlamentarisk kommitté som ska se över skatteutjämningsystemet. Den parlamentariska kommittén, som består av företrädare för riksdagens partier, kommer att se över det kommunalekonomiska utjämningsystemets alla delar och föreslå nödvändiga författningsändringar. I uppdraget ingår även att se över systemet för utjämning av kostnader för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Syftet är att se till att systemet utjämnar för skillnader och skapar likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan kommunerna och mellan regionerna, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

4 Kommunens utgångsläge

4.1 Bostadsbyggande och befolkningsprognos

Nacka är en attraktiv kommun att bo, verka och investera i med många olika områden och delmarknader. Tunnelbanan är en strategisk satsning som stärker hela kommunen, men särskilt utvecklingen av Nacka stad på västra Sicklaön där ett stort antal bostäder och många arbetsplatser kommer att utvecklas och etableras under den kommande 20-årsperioden. Trafikstart av tunnelbanan till Nacka är år 2030.

Tidpunkten för färdigställande av Nackas totala bostadsåtagande om 13 500 tillkommande bostäder på Västra Sicklaön har justerats. Av de 13 500 bostäder som Nacka kommun ska bygga, ska 11 300 vara klara till 2035 och ytterligare 2 200 bostäder till 2040. Hittills har närmare 2 600 bostäder påbörjats, varav cirka 1 400 bostäder färdigställts, som kommunen kommer kunna tillgodoräkna sig i bostadsåtagandet i överenskommelsen. Hur många bostäder som påbörjas och färdigställs följs kontinuerligt upp och utgör ett viktigt underlag i arbetet med befolknings- och behovsprognoser.

Vid årsskiftet 2021/2022 uppgick antalet Nackabor till 108 234, vilket var 1 729 fler än vid årsskiftet 2020/2021. Det motsvarar en befolkningstillväxt på 1,6 procent och något högre tillväxttakt jämfört med de senaste två åren. Jämfört med tillväxttakten under den senaste femårsperioden är tillväxttakten något lägre i genomsnitt. Enligt den senaste befolkningsprognosen från mars 2022 väntas invånarantalet i slutet av 2022 vara 110 240. Det innebär en befolkningsökning på 2 006 personer under 2022 vilket motsvarar 1,9 procent. Prognosen revideras i augusti 2022.

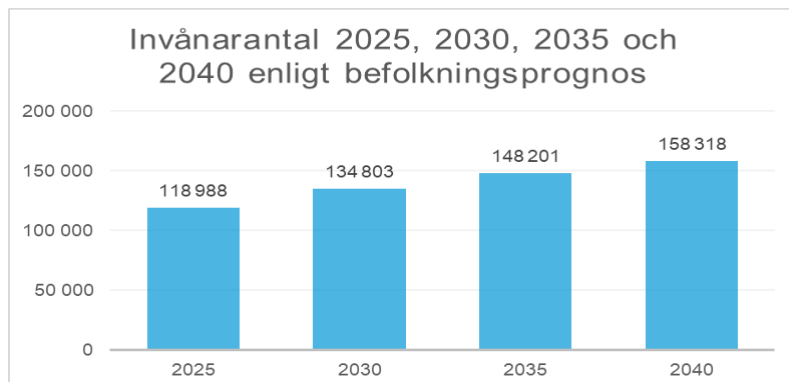

Diagram: Invånarantal 2025,2030,2035,2040

Enligt befolkningsprognosen ska invånarantalet tillta successivt under budgetperioden 2023-2025 men beräknas öka som kraftigast under åren 2025-2030. Under denna period ska det enligt bostadsbyggnadsprognosen årligen färdigställas cirka 1 400 bostäder. Från 2030 och framåt minskar bostadsbyggnadsprognosen något. Under 2023 förväntas en befolkningstillväxt på 2 488 personer, motsvarande 2,3 procent. Befolkningstillväxten står i stark relation till byggandet och färdigställandet av bostäder. Det råder dock en viss osäkerhet kring hur utvecklingen på bostadsmarknaden påverkar byggandet.

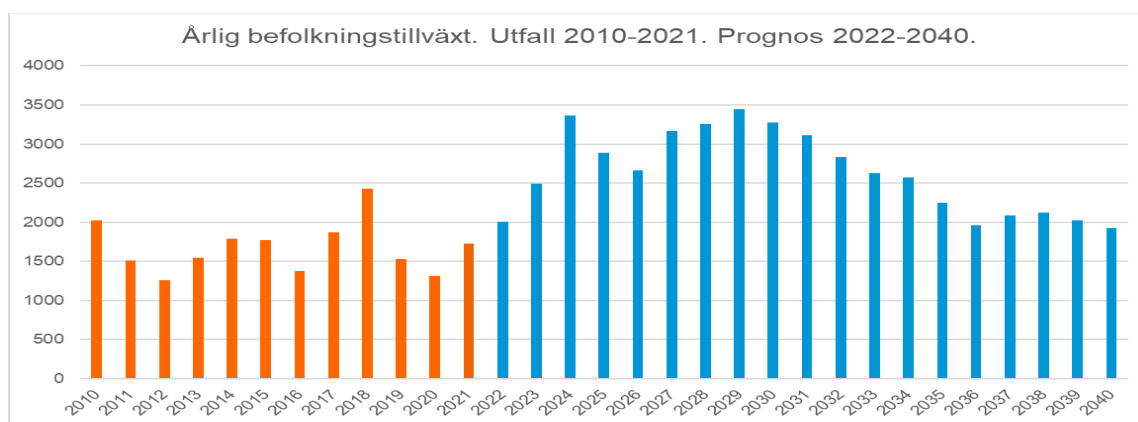

Diagram: Befolkningstillväxt 2010-2040

Befolkningsprognos						Förändring antal personer per år					
Ålder	Utfall Prognos-->					Ålder	Utfall Prognos-->				
	2021	2022	2023	2024	2025		2021	2022	2023	2024	2025
0 år	1 299	1 304	1 339	1 396	1 441	0 år	90	5	35	57	45
1-5 år	6 987	7 161	7 307	7 548	7 783	1-5 år	12	174	146	242	235
6-9 år	6 085	6 103	6 151	6 262	6 359	6-9 år	30	18	48	111	97
10-12 år	4 666	4 606	4 648	4 730	4 838	10-12 år	-109	-60	42	82	109
13-15 år	4 716	4 801	4 799	4 767	4 743	13-15 år	111	85	-3	-31	-24
16-18 år	4 444	4 542	4 657	4 801	4 905	16-18 år	149	98	114	145	103
19-24 år	6 214	6 502	6 890	7 272	7 526	19-24 år	96	288	388	382	253
25-34 år	12 846	13 035	13 284	13 852	14 238	25-34 år	115	189	249	568	386
35-49 år	23 369	23 482	23 822	24 453	25 100	35-49 år	58	113	340	631	648
50-64 år	19 775	20 430	21 094	21 768	22 317	50-64 år	638	655	664	674	549
65-84 år	15 656	15 968	16 302	16 679	17 055	65-84 år	401	312	334	377	377
85- år	2 177	2 306	2 437	2 568	2 684	85- år	138	129	131	131	116
Totalt	108 234	110 240	112 729	116 096	118 988	Totalt	1 729	2 006	2 488	3 367	2 892

Diagram: Befolkning i olika åldersgrupper 2021-2025

Nacka är en relativt ung kommun. 2021 var medelåldern 39 år jämfört med rikets 41 år. Medelåldern i Stockholms län var 39,2 år. Jämfört med snittet i riket bor det en hög andel barn och en låg andel äldre personer i Nacka.

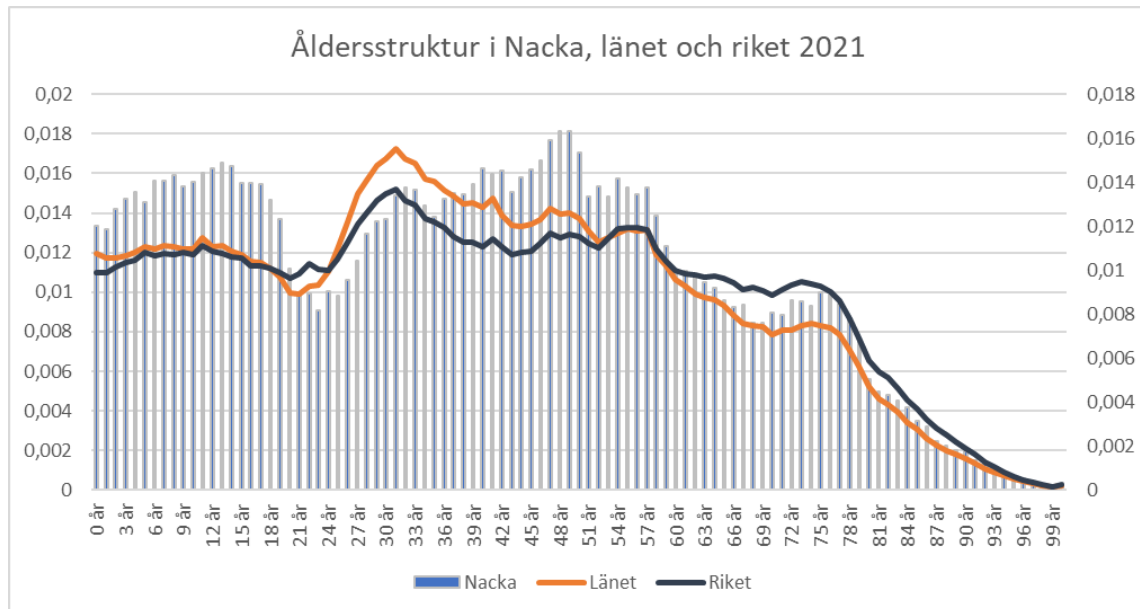

Diagram: Åldersstruktur Nacka, länet och riket

4.2 Bokslut 2020 och prognos 2021

4.2.1 Starkt resultat för 2021

Bokslutet för 2021 visade att det samlade resultatet för kommunen blev klart mycket högre än det finansiella målet om ett resultatöverskott på minst 2 procent av skattenettet. Resultatet enligt det lagstadgade balanskravet uppgick till 450,1 miljoner kronor eller 7,4 procent av kommunens skattenetto. Resultatet beror till stor del på ett utökat finansieringsåtagande för pågående utbyggnad av tunnelbanan med -417,3 miljoner kronor, men uppvägs till en del av högre intäkter i form av gåvor, ökade skatteintäkter och att samtliga nämnder höll budget eller gick med överskott.

Nämndernas samlade överskott uppgick till 67,4 miljoner kronor. Samtliga nämnder redovisade överskott eller höll budget. Två nämnder kommunstyrelsen samt natur- och trafiknämnden signalerade tidigt under året om underskott för 2021. Under året har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Även natur- och trafiknämnden prognostiserade ett underskott för året men resultatet blev ett överskott på +0,7 miljoner kronor. Det beror främst på att flera anläggningar inte hade färdigställts under året som planerat.

Under 2021 fick Nacka kommun bibehålla det högsta ratingbetyget AAA/Stable av kreditvärderingsinstitutet Standard & Poors för sin ekonomi och styrning. Soliditeten uppgick till 50,2 procent och var en förbättring från 2020 med 0,9 procentenheter. Det förklaras i

huvudsak på det positiva resultatet inklusive realisationsvinster och andra markförsäljningsintäkter.

Investeringarna med undantag för stadsutvecklingsverksamheten, var i stor utsträckning finansierade med egna medel, vilket är över målet på 50 procent och ger förutsättningar till fortsatta investeringar kommande år. Nettoinvesteringarna uppgick till 616,7 miljoner kronor. De största investeringarna gjordes inom gata, väg och park, stadsutveckling och skollokaler. Till de större pågående investeringarna under 2021 hör Strandparksskolan, tillbyggnation av Boo Gård skola och ventilation på Samskolan.

Under 2021 var låneskulden oförändrad på 1 350 miljoner kronor. Av kommunens upplåning är cirka 1 193 miljoner kronor utlånade till de kommunala bolagen och 157 miljoner kronor avser därmed kommunens egna upplåningsbehov.

4.2.2 TI prognosen 2022 visar överskott

Helårsprognosen för kommunen som helhet visar på ett resultat om 426,4 miljoner kronor, vilket är -135,4 miljoner kronor lägre än årsbudgeten på 560,0 miljoner kronor. Det är framförallt försäljningsintäkter av exploateringsmark som delvis skjuts till 2023 samt covidbonusen som belastar året. Det balanseras delvis av skatteintäkterna som ökar på grund av fler i arbete och en högre befolkningsprognos.

Nämnderna prognostiserar sammantaget ett överskott på 37,4 miljoner kronor för helåret. Kommunstyrelsen redovisar underskott på -6,6 miljoner kronor där enheten för fastighetsförvaltning prognostiserar ett underskott på -4,7 miljoner kronor och står för den största avvikelserna med anledning av de historiskt höga elpriserna. Produktionsenheten välfärd samhällsservice ett underskott på -4,0 miljoner kronor som beror på ökad kostnad för livsmedel och drivmedel på grund av rådande världsläge samt nya auktorisationskrav vilket tros öka personalkostnaderna. Arbets- och företagsnämnden prognosticerar ett överskott med 16,0 miljoner kronor. Överskottet beror främst på lägre efterfrågan än budgeterat av gymnasial vuxenutbildning. Fortsatt lägre kostnader för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser bidrar också till nämndens prognostiserade överskott. Utbildningsnämnden prognostiserar ett överskott på 12,0 miljoner kronor som huvudsakligen beror på färre inskrivna barn i förskola och höjning av maxtaxan. Natur och trafiknämnden lämnar en positiv prognos på 10,0 miljoner kronor som beror på minskade kapitaltjänstkostnader till följd av försenade anläggningar. Övriga nämnder redovisar överskott eller nollresultat för året.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning väntas sammantaget bli 99,4 miljoner kronor bättre än budget. Det beror främst på en snabbare ekonomisk återhämtning från pandemin än bedömningen då budgeten beslutades.

Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster prognostiseras till 275,0 miljoner kronor. Det beror både på högre skatteintäkter och överskott i nämnderna.

Kommunens låneskuld uppgick till 1 350 miljoner kronor vid utgången av första tertialet i år. Vid utgången av 2021 väntas låneskulden uppgå till 1 550 miljoner kronor. Den relativt låga låneskulden skapar goda förutsättningar inför framtiden, då fortsatta investeringsbehov medför att lånebehovet förväntas öka.

För år 2022 prognostiserar nämnderna en investeringsvolym (netto) på 1 188,8 miljoner kronor.

5 Ekonomiska ramar 2023-2025 Nacka kommun

Sammanfattningsvis ser de ekonomiska förutsättningarna för Nacka kommun för perioden 2023-2025 bra ut i dagsläget. Återhämtningen för samhällsekonomin efter coronapandemin prognostiseras fortskrida den närmsta tiden vilket föranleder en god utveckling av skatteintäkterna. Det råder dock en stor osäkerhet i prognoserna på grund av en turbulent ekonomi i omvärlden. Ett stort orosmoln för kommunens kostnadsutveckling är den ökande inflationen. Om den höga inflationen blir långvarig, leder det med stor sannolikhet till en hög uppgång i lönenivåerna. En viktig faktor för utvecklingen i så väl samhällsekonomin som ekonomin i kommunens egna verksamheter är hur kriget mellan Ryssland och Ukraina utvecklas. De förutsättningar som ligger till grund för ramärendet kan komma att ändras under innevarande år och därför föreslås att avvakta med volymjusteringar för 2023-2025 till höstens budgetprocess med undantag för mindre tekniska justeringar.

Verksamhetens intäkter och kostnader	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	-166,5	-176,3	-190,5	-171,8	-176,3	-171,3
Arbets- och företagsnämnden	-166,7	-207,9	-191,9	-207,9	-207,9	-207,9
Fritidsnämnden	-155,0	-165,3	-163,8	-165,3	-165,3	-165,3
Kulturnämnden	-140,5	-142,0	-142,0	-142,0	-142,0	-142,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-33,9	-39,2	-36,2	-39,2	-39,2	-39,2
Natur- och trafiknämnden	-311,4	-356,1	-346,1	-356,1	-356,1	-356,1
Socialnämnden	-897,8	-958,1	-956,6	-959,6	-959,6	-959,6
Utbildningsnämnden	-2 956,5	-3 051,5	-3 039,5	-3 051,5	-3 051,5	-3 051,5
Äldrenämnden	-866,2	-923,1	-923,1	-923,1	-923,1	-923,1
Överförmyndarnämnden	-8,0	-8,4	-8,4	-8,4	-8,4	-8,4
Summa nämnder	-5 702,5	-6 027,9	-5 998,1	-6 024,9	-6 029,4	-6 024,4
Tunnelbana	-445,1	-18,2	-57,2	-25,7	-18,2	-12,2
varav redovisas som finansiell kostnad	442,8	15,2	54,6	22,7	15,2	9,2
Oförutsett	-18,6	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Övergripande verksamhet	619,4	387,9	160,0	856,9	580,8	741,9
Verksamhetens nettokostnader	-5 104,0	-5 663,0	-5 860,7	-5 191,0	-5 471,6	-5 305,5

Tabell: Driftsbudget 2021-2025

Resultaträkning	Utfall	Budget	Prognos T I	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2 077,9	1 851,4	1 456,7	1 690,2	1 778,4	1 713,8
Verksamhetens kostnader	-6 919,8	-7 203,1	-7 027,3	-6 575,8	-6 919,2	-6 667,8
Avskrivningar	-262,1	-311,3	-290,0	-305,4	-330,9	-351,5
Verksamhetens nettokostnader	-5 104,0	-5 663,0	-5 860,6	-5 191,0	-5 471,6	-5 305,5
Skatteintäkter (inkl avräkning)	6 020,7	6 290,9	6 355,9	6 686,5	7 004,1	7 341,8
Inkomstutjämning	-635,7	-735,2	-737,5	-739,5	-736,6	-703,1
Kostnadsutjämning	274,0	308,2	315,9	332,3	362,8	390,1
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	315,7	271,1	297,9	172,0	176,9	147,9
LSS	-133,3	-143,6	-143,6	-151,5	-154,9	-159,3
Övriga generella statsbidrag	48,5	43,1	51,3	33,1	33,1	33,1
Fastighetsavgift	166,6	172,7	174,5	181,2	181,2	181,2
Skattenetto	6 056,5	6 207,2	6 314,2	6 514,1	6 866,6	7 231,7
Finansiella intäkter	62,1	72,1	69,5	70,4	50,6	57,8
Finansiella kostnader	-57,3	-56,3	-98,5	-123,2	-139,0	-163,1
Finansnetto	4,8	15,8	-29,0	-52,9	-88,4	-105,4
Resultat efter finansiella poster	957,3	560,0	424,6	1 270,2	1 306,6	1 820,8
Extraordinära poster	-417,3					
Årets resultat	540,0	560,0	424,6	1 270,2	1 306,6	1 820,8
Jämförelsestörande poster	141,5	409,1	149,6	897,2	582,7	734,1
Resultat exklusive jämförelsestörande poster	398,5	150,9	275,0	373,0	723,9	1 086,7
Målnivå				130,3	137,3	144,6
Utrymme				242,7	586,5	942,1

Tabell: Resultaträkning 2021-2025

Årets resultat i rambudget 2023 uppgår till 1 270,2 miljoner kronor och resultat efter jämförelsestörande poster uppgår till 373,0 miljoner kronor exklusive volymjusteringar. För att uppnå målsättningen om ett resultat som uppgår till minst 2 procent av skatteintäkterna behöver kommunen uppvisa ett resultat efter jämförelsestörande poster på 130,3 miljoner kronor. Förutsatt att prognoserna för övriga ekonomiska förutsättningar är oförändrade inför hösten arbete med mål och budget finns ett utrymme på 242,7 miljoner kronor till volymjusteringar, kompensation för pris- och löneökningar, satsningar och besparingar.

5.1 Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag

Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag utgör tillsammans kommunens skattenetto.

Skatteprognosen som ligger till grund för ramärendet baseras på SKRs prognos från april 2022.

Skattenetto	Utfall 2021	Budget Prognos T I 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Skatteintäkter (inkl avräkning)	6 020,7	6 290,9	6 355,9	6 686,5	7 004,1	7 341,8
Allmän kommunalskatt	5 882,0	6 270,5	5 882,0	6 270,5	6 552,9	6 838,5
Avräkning	138,7	20,4	100,9	20,4	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	35,8	-83,6	-41,6	-172,4	-137,5	-110,1
Inkomstutjämning	-635,7	-735,2	-737,5	-739,5	-736,6	-703,1
Kostnadsutjämning	274,0	308,2	315,9	332,3	362,8	390,1
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	315,7	271,1	297,9	172,0	176,9	147,9
LSS-utjämning	-133,3	-143,6	-143,6	-151,5	-154,9	-159,3
Övriga generella statsbidrag	48,5	43,1	51,3	33,1	33,1	33,1
Fastighetsavgift	166,6	172,7	174,5	181,2	181,2	181,2
Summa skattenetto	6 056,5	6 207,2	6 314,2	6 514,1	6 866,6	7 231,7

Tabell: Kommunens skattenetto 2021-2025, miljoner kronor

Skattenettoprognosen för 2023 beräknas till 6,5 miljarder kronor, vilket är en ökning med 306,9 miljoner kronor eller 4,9 procent jämfört med budget 2022.

Prognosen är baserad på oförändrad skattesats om 17,98 procent. Skatteintäkter, det kommunala utjämningsystemet och generella statsbidrag är prognostiserade utifrån invånarantalet i kommunen den första november föregående år. Enligt befolkningsprognosen kommer folkmängden i Nacka att uppgå till 109 854 invånare den 1 november 2022, vilket är 1 933 invånare fler än motsvarande tidpunkt 2021. Beräkningarna för 2024 och 2025 är baserade på 112 314 respektive 115 535 invånare.

5.1.1 Skatteintäkter

Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak, cirka 80 procent, av skatteintäkter. Personer med förvärvsinkomst betalar kommunal skatt till kommunen och regionen där de är folkbokförda. Kommunens skattesats beräknas vara oförändrad vilket innebär att invånarna betalar 17,98 kronor i skatt per intjänad hundralapp. De kommunala skatteintäkterna är främst beroende av kommunens folkmängd och av hur skatteunderlaget utvecklas i hela landet. År 2023 prognostiseras skatteintäkterna att uppgå till 6,7 miljarder kronor.

5.1.2 Kommunalekonomisk utjämning

Sveriges kommuner har inte samma förutsättningar att bedriva verksamhet. Det beror till exempel på skillnader avseende individernas bakgrund, beskattningsbara inkomsten, åldersstruktur, socioekonomi och geografin. Syftet med den kommunalekonomiska utjämningen är att kommuninvånarna ska ha samma möjlighet till kommunal service oavsett var man bor. Avsikten är att skillnader i kommunalskatt i stort ska spegla skillnader i effektivitet, service och avgiftsnivå och inte bero på skillnader i strukturella förutsättningar.

Utjämningsystemet består av flera olika delar; inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen (som i sig består av flera olika delmodeller) och regleringsbidrag/regleringsavgift. Dessutom

finns ett kostnadsutjämningsystem för kostnader kopplade till lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Sammantaget är Nacka kommun en av få kommuner i landet som är nettobidragsgivare i utjämningsystemet. Kommunen betalar en avgift i inkomstutjämnningen och LSS-utjämnningen, men erhåller en kompensation i kostnadsutjämnningen och regleringsbidrag. Den sammantagna effekten av det kommunalekonomiska utjämningsystemet ger en nettokostnad för kommunen på 386,7 miljoner kronor.

5.1.3 Generella statsbidrag

De statliga bidragen kan vara generella, då får kommunerna använda bidraget där kommunen anser att det behövs mest, eller riktade, då ska de gå till specifika verksamheter till exempel flyktingmottagande eller kvalitetsutveckling inom skolan. I de generella statsbidragen budgeteras ett statsbidrag för äldreomsorg på 33,1 miljoner kronor som aviserades i budgetpropositionen 2021 och fortsätter 2022 och framåt.

5.1.4 Fastighetsavgiften

Fastighetsskatten på bostäder avskaffades 2008 och ersattes av en kommunal fastighetsavgift. Intäkten för fastighetsavgiften i Nacka kommun förväntas uppgå till 181,2 miljoner kronor per år för planperioden 2023-2025.

5.2 Finansiella intäkter och kostnader och övergripande verksamhet

5.2.1 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter	Utfall	Budget	Prognos T1	Budget	Plan	Plan
Mkr	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Finansiella intäkter	62,1	72,1	69,5	70,4	50,6	57,8
Ränta på lån till koncernen	13,8	13,4	17,4	28,6	37,3	43,3
Koncernbidrag till Nacka stadshus AB från Nacka Energi AB	26,8	26,8	26,8	16,8	16,8	16,8
Avgår ej utdeln.bart fr Nacka Stadshus AB	-10,0	-10,0	-10,0	-8,0	-8,0	-8,0
Försäljning bostadsrätter	28,2	40,5	33,8	30,0	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	3,3	1,3	1,5	3,0	4,5	5,6
Finansiella kostnader	-57,3	-56,3	-98,5	-123,2	-139,0	-163,1
Ränta lån	-7,1	-12,6	-14,3	-41,5	-72,4	-105,7
Finansiell pensionskostnad	-11,3	-18,9	-18,9	-50,6	-42,0	-39,0
Försäljning bostadsrätter	-10,5	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0
Medfinansiering tunnelbana	-24,8	-15,2	-54,2	-22,7	-15,2	-9,2
Övriga finansiella kostnader	-3,6	-9,7	-10,1	-8,4	-9,4	-9,3
Summa finansnetto	4,8	15,8	-29,0	-52,9	-88,4	-105,4

Tabell: Finansnetto 2021-2025

De finansiella intäkterna i budget för 2023 uppgår sammantaget till 70,4 miljoner kronor, vilket är 1,7 miljoner lägre än budget 2022. Kommunens finansiella intäkter består av

ränteintäkter på 28,6 miljoner, utdelning från Nacka Stadshus AB på 8,8 miljoner kronor, reavinster vid försäljning av bostadsrätter på 30,0 miljoner kronor samt övrigt 3,0 miljoner kronor för låneramsavgift för utlåning till bolagen, ränteintäkter från Käppala förbundet med mera.

Förändringen jämfört med budget 2022 på 1,7 miljoner beror delvis på en lägre utdelning till kommunen på 8,0 miljoner kronor från Nacka Stadshus AB, vilket i sin tur beror på en minskad utdelning på 10 miljoner kronor från Nacka Energi AB till Nacka Stadshus AB. Denna utdelning baserar sig på räkenskapsår 2022, vilket beslutades i samband med mål och budget för 2022-2024. Det innebär att beslutad utdelning i Mål och budget 2023-2025 får effekt först nästkommande budgetåret (2024). Förändringen jämfört med budget 2022 består även av lägre intäkter för reavinster på bostadsrätter med 10,5 miljoner kronor. Ränta på lån till koncernen har däremot ökat med 15,2 miljoner som en följd av ett högre ränteläge.

De finansiella kostnaderna budgeteras för 2023 till 123,2 miljoner kronor, vilket är 66,9 miljoner kronor högre än budget 2022. Räntekostnaden för lån uppgår till 41,5 miljoner kronor och är 26,8 miljoner högre än budget 2022. Den genomsnittliga räntan beräknas stiga till 1,67 procent för 2023 att jämföra med budgeterad nivå på 0,55% för 2022. Räntan på pensioner förväntas uppgå till 50,6 miljoner kronor och är 31,8 miljoner kronor högre än budget 2022 vilket beror på en högre inflation. KPI-uppräkningskostnaden för medfinansiering av tunnelbanan uppgår till 22,7 miljoner kronor och är en ökning med 7,5 miljoner kronor. Övriga finansiella kostnader budgeteras till 8,4 miljoner kronor och består av bank-kostnader, ratingkostnader, kostnader för backupfaciliteter, upplåningskostnader med mera.

Vid senaste penningpolitiska möte den 27 april beslutade Riksbankens direktion att, för första gången sedan 2019, höja reporäntan från noll till 0,25 procent. Räntebanan visar höjningar i juni, september och november i år för att nå 1 procent i slutet 2022 och mer därefter. Slutpunkten på räntebanan i kvartal 2 2025 ligger på 1,81 procent. Räntan på kommunens upplåning kommer att stiga under kommande år. I 2022 års budget låg den budgeterade genomsnittliga upplåningsräntan på 0,55 procent. I juni 2022, efter att ett lån på 500 miljoner refinansierats kommer den uppgå till 1,22 procent och för 2023 beräknas den uppgå till 1,67 procent.

Kommunens låneskuld förväntas vid utgången av 2023 uppgå till 2 300 miljoner kronor, varav 1 673 miljoner kronor avser utlåning till kommunens bolag och 627 miljoner kronor för kommunen. Kommunkoncernens planerade låneram innehåller en upplåningsreserv på 100 miljoner kronor. Nacka kommun står inför en period med en stark befolkningstillväxt, vilket kommer att ha effekter på den kommunala ekonomin. Kommunens lånenivå är idag låg, men i samband att investeringarna under de närmsta åren ökar kommer också kommunens upplåningsbehov att öka.

5.2.2 Övergripande verksamhet

Inom övergripande verksamhet redovisas kommunövergripande verksamhetsintäkter och kostnader bland annat pensioner, vissa statsbidrag, realisationsvinster och gåvor. 2023 uppgår den övergripande verksamheten till 856,9 miljoner kronor.

Pensioner, förutom det som påförts nämnderna via PO-pålägget och de finansiella kostnaderna, beräknas under 2023 uppgå till 108,1 miljoner kronor. Det är en kraftig ökning mot budget 2022 med 30,1 miljoner kronor vilket främst beror på nytt pensionsavtal och hög inflation.

Statsbidrag uppgår till 28,8 miljoner kronor, vilket avser statsbidrag för maxtaxan för förskolan på 26,8 miljoner kronor, samt för flyktingmottagande på 2,0 miljoner kronor.

Kommunen har även realisationsvinster som år 2023 uppgår till 492,3 miljoner kronor. Huvuddelen av realisationsvinsterna kommer från försäljning av mark för bostadsbyggande.

Inom övergripande verksamhet redovisas också övertagande av allmänna anläggningar, gåvor, som år 2023 uppgår till 418,5 miljoner kronor. Kommunen kommer bland annat att överta anläggningar inom Kvarnholmen.

Ytterligare poster som redovisas i övergripande verksamhet är exploateringsersättningar, planintäkter och plankostnader, saneringar, rivningar, utrangeringar, och evakueringskostnader vid ombyggnation.

5.2.3 Tunnelbana

För utbyggnaden av tunnelbana till Nacka avsätts 25,7 miljoner kronor varav 22,7 miljoner kronor avser uppräknig av konsumentprisindex (KPI) under 2023. Utbyggnaden är påbörjad och beräknas vara klar 2030.

6 Ekonomiska förutsättningar för nämnderna

Kommunen har i dagsläget ett starkt ekonomiskt läge inför 2022 och det mesta tyder på en ekonomi i balans. Dock är den ekonomiska situationen osäkrare än vanligt på grund av stora förändringar i samhället bland annat på grund av kriget mellan Ryssland och Ukraina. De beräknade förutsättningarna som ligger till grund för ramärendet kan komma att ändras under innevarande år och därför föreslås att avvakta med volymjusteringar för 2023-2025 till höstens budgetprocess med undantag för mindre tekniska justeringar.

Följande förutsättningar gäller i rambudgeten 2023-2025:

- Avvaktan med volymjusteringar till höstens budgetprocess.
- Ingen pris och lönekomensation i ramärendet.
- Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) 2023 för välfärd samhällsservice uppgår till 40,43 procent, till 44,80 procent för välfärd skola och till 48,34 procent för gruppen övriga. Det är en ökning med 1,5 procentenheter med anledning av nytt pensionsavtal. För åldersgrupperna 15-18 år och över 65 år är PO-pålägg är anpassat efter arbetsgivaravgifterna för dessa grupper.
- Internräntan är oförändrad från 2022 och uppgår till 1,25 procent.
- Hyresmodell från 2021 gäller framgent.
- Resultatkraven för produktionsverksamheten är oförändrade från budget 2022 i ramärendet och uppgår till 10,7 miljoner kronor för välfärd skola och 10,0 miljoner kronor för välfärd samhällsservice.
- Resultatkravet för fastighetsverksamheten är 20,3 miljoner kronor, vilket är i nivå med föregående års budget korrigerat för tekniska justeringar.
- Oförändrad skattesats om 17,98 procent.

6.1 Pris och lönekompensation

	2021	2022	2023	2024	2025
Arbetskraftskostnader*	2,0	2,4	5,9	2,8	2,7
Övrig förbrukning	4,5	4,0	2,7	2,6	2,6
Prisförändring, %	2,7	2,9	5,0	2,7	2,7

*Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

Tabell: Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Den höga inflationen i omvärlden får direkt effekt på prisindex för kommunal verksamhet. Ökningen av arbetskraftskostnader ligger på 2,4 procent 2022 och stiger till hela 5,9 procent 2023. En stor del av det beror på det nya pensionsavtalet AKAP-KR och nya antaganden i pensionsprognosen. En mycket stor ökning av förbrukningspriser syntes redan under slutet av 2021 och förväntas vara fortsatt hög 2022. Även antagandena för 2023 är uppreviderade sedan tidigare prognoser.

I nuläget ges ingen pris- och lönekompensation generellt för åren 2023-2025. Även om det finns ett visst utrymme inför höstens arbete med Mål och budget 2023-2025 kommer det sannolikt inte kompenseras fullt ut för ökningen av arbetskraftskostnader. För att de ekonomiska ramarna ska hålla krävs därför effektiviseringar.

6.2 Personalomkostnadspålägg

Förutom direkta lönekostnader har arbetsgivaren även kostnader för sociala förmåner för de anställda, såväl lagstadgade som avtalsenliga. Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) är en procentsats som läggs på varje lönekrona. Syftet är att täcka kostnaderna för lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt pensionskostnader. Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar har samma procentuella påslag oavsett lönenivå. Pensionskostnaden som regleras via kollektivavtal, är däremot högre för de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp (IBB), det vill säga för dem som har en årsinkomst på 532 500 kronor (44 375 kronor/ månad) eller mer under 2022. Nacka kommun har ett högre löneläge än stora delar av övriga landet. Det medför att avtalspensionerna blir högre och därmed även behovet av högre PO-pålägg.

Från och med 2023 ändras det pensionsavtal som kommuner och regioner är anslutna till (se kap 3.4.2). Ett av skälen till det nya pensionsavtalet är att så många som möjligt ska omfattas av ett avgiftsbestämt pensionssystem istället för ett förmånsbestämt. Samtidigt höjs avgifter/premier från 4,5 procent till 6 procent av lönesumman upp till taket (7,5 inkomstbasbelopp) och från 30 procent till 31,5 procent för inkomster över taket, vilket innebär en stor kostnadsökning av den avgiftsbestämda pensionen. Dessa förändringar får stora effekter på såväl kommuners pensionskostnader som på PO-pålägget.

SKR:s bedömning är att PO-pålägget ökar med så mycket som 3,5 procent från 2022 till 2023. Beräkningar visar att Nacka kommuns PO-pålägg, som pga högre lönenivå ligger över rikets, inte behöver ökas med fullt så mycket för att täcka pensionskostnaderna utan höjningen ligger på cirka 1,5 procent. Osäkerheten i dessa beräkningar är dock exceptionellt hög men eftersom verksamheterna behöver kännedom om PO-pålägget i god tid för att kunna planera sin verksamhet beslutas att Nacka kommuns PO-pålägg 2023 höjs med 1,5 procent jämfört med 2022.

Från och med år 2019 tillämpas ett differentierat PO-pålägg i Nacka kommun i syfte att öka konkurrensneutraliteten så att delar inom organisationen med lägre lönenivåer inte subventionerar andra delar med högre lönenivåer. PO-pålägget differentieras i tre delar; välfärd samhällsservice, välfärd skola samt övriga. Varje grupps PO-pålägg höjs med 1,5 procent från 2022.

PO-pålägg 2023	15-18 år	24-64 år	fyllt 65 år
Välfärd samhällsservice	15,93%	40,43%	15,81%
Välfärd skola	15,93%	44,80%	15,81%
Övriga	15,93%	48,34%	15,81%

Tabell: Differentierat PO-pålägg 2022

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna skiljer sig åt för åldersgrupperna 15-18 år respektive de som fyllt 65 år. PO-pålägget är anpassat efter arbetsgivaravgifterna inom respektive åldersgrupp.

6.3 Internräntan

Internräntan ska spegla en långsiktig finansieringsnivå för kommunen i sin helhet. Kommunens internränta är oförändrad 2023 från föregående år på 1,25 procent. Det är i nivå med SKRs rekommendation.

6.4 Räntepåslag

All upplåning för kommunkoncernen ska ske i kommunens namn och administreras av kommunens centrala finansfunktion utifrån ett portföljperspektiv. Bolagens upplåning sker därmed genom utlåning från kommunen. Den räntesats som bolaget betalar till kommunen för sin upplåning består av räntegrund (kommunens genomsnittsränta) plus ett räntepåslag.

För att bolagens räntevillkor ska vara marknadsmässiga och konkurrensneutrala behövs, eftersom kommunen gör upplåningen, ett räntepåslag. Räntepåslaget för 2023 uppgår: för Nacka Stadshus AB till 65 punkter (0,65 procentenheter), för Nacka Energi AB till 22 punkter (0,22 procentenheter) samt för Nacka Vatten och Avfall AB till 65 punkter (0,65 procentenheter).

6.5 Hyresmodell

Från och med 2021 infördes en ny internhyresmodell som baseras på kostnadshyra. Det innebär att internhyran för ett hyresobjekt beräknas så att den motsvarar alla de kostnader som enheten för fastighetsförvaltning förväntas ha för hyresobjektet. Varje verksamhet bär på så sätt sina egna lokalkostnader.

6.6 Internprissättning

Ekonomiprocessen har under våren 2022 arbetat med att ta fram ett nytt interndebiteringssystem. Syftet är att tydliggöra vad som interndebiteras och att minska antalet interndebiteringar där det är möjligt utan att den ekonomiska styrningen eller konkurrensneutraliteten påverkas. Arbetet är grundligt utfört med detaljerade beräkningar

utifrån att varje verksamhet ska ansvara för dess egen kostnad. Arbetet är i sitt slutskede och kommer tas med höstens budgetprocess för Mål och budget 2023-2025.

6.7 Återställande av resultat

Överföring av över- och underskott mellan åren är en central del av styrningen i Nacka. Verksamheter som har en negativ avvikelse mellan utfall och budget ska normalt sett återhämta underskottet under en tre-fem års period.

Vid ingången av 2022 hade välfärd skola ett ackumulerat överskott på 39,1 miljoner kronor och välfärd samhällsservice ett ackumulerat underskott på -2,7 miljoner kronor.

I förslaget till ekonomiska ramar är produktionsverksamheternas resultatkrav oförändrade från budget 2022. Välfärd skola ska lämna ett överskott på 10,7 miljoner kronor och välfärd samhällsservice ska lämna ett överskott på 10,0 miljoner kronor.

Enheten för fastighetsförvaltning har ett överskottskrav om 20,3 miljoner kronor, vilket är i nivå med föregående års budget korrigerat för tekniska justeringar.

7 Förslag till ramar för nämnderna

I samband med mål och budget görs för varje treårsperiod en budget för det kommande året samt en plan för de därefter följande två åren. Med utgångspunkt i den uppdaterade befolkningsprognosen har verksamheterna inkommit med de behov de har för tillkommande volymer. Det sammanlagda behovet uppgår till 125,5 miljoner kronor. Många av kommunens verksamheter kommer påverkats på olika sätt av höga kostnadsökningar, dels på grund av hög inflation, dels på grund av ökade pensionskostnader och det är i dagsläget svårt att veta hur stora dessa blir. Det finns därför en stor osäkerhet i det prognostiserade behovet. De ekonomiska volymjusteringarna kommer på grund av osäkerheten att skjutas upp till höstens budgetprocess. I ramärendet ges nämnderna således samma budgetram som 2022 med undantag för tekniska justeringar. Allt tyder dock på att det finns förutsättningar för volymjusteringar till Mål och budget 2023-2025, det är endast storleken på dessa som är osäker.

I augusti görs nya prognoser för skatteintäkter och befolkningsutveckling. De uppdaterade prognoserna kommer utgöra underlag för nya bedömningar av volymförändringar och kostnadsutrymme för dessa.

Nämnder	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Förändring
	2021	2022	2022	2023	2022/2023
Kommunstyrelsen	-166,5	-176,3	-190,5	-171,8	4,5
Arbets- och företagsnämnden	-166,7	-207,9	-191,9	-207,9	0,0
Fritidsnämnden	-155,0	-165,3	-163,8	-165,3	0,0
Kulturnämnden	-140,5	-142,0	-142,0	-142,0	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-33,9	-39,2	-36,2	-39,2	0,0
Natur- och trafiknämnden	-311,4	-356,1	-346,1	-356,1	0,0
Socialnämnden	-897,8	-958,1	-956,6	-959,6	-1,5
Utbildningsnämnden	-2 956,5	-3 051,5	-3 039,5	-3 051,5	0,0
Äldrenämnden	-866,2	-923,1	-923,1	-923,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-8,0	-8,4	-8,4	-8,4	0,0
Summa nämnder	-5 702,5	-6 027,9	-5 998,1	-6 024,9	3,0

Tabell: Förändring budget 2023 mot budget 2022

Nämnderna ges i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån ovanstående tabell med tillägg för förändringar av volymer utifrån uppdaterad befolkningprognos och eventuella nya övriga förutsättningar.

7.1 Tekniska justeringar

7.1.1 Kommunstyrelsens nettokostnader minskar med 4,5 miljoner kronor

År 2022 är det valår och därför har kommunstyrelsens en utökad budgetram med 5,0 till val- och demokratinämnden. Till 2023 tas 4,5 miljoner utav den utökningen tillbaka. 0,5 miljoner kvarstår på grund av kostnader för förberedelser inför EU-valet år 2024. Utöver det görs en del organisatoriska flyttar:

- Exploatering Nacka och Exploatering Nacka stad slås ihop och kommer framöver benämnas stadsutveckling
- Bygg och anläggning tas bort som en egen rad och delas upp mellan enheten för fastighetsförvaltning (kostnader motsvarande -2,7 miljoner kronor) och stadsutveckling (kostnader motsvarande -6,6 miljoner kronor).

7.1.2 Socialnämndens nettokostnader ökar med 1,5 miljoner kronor

I regeringens budgetproposition för 2022 aviserades ett statsbidrag avseende föräldrastödsprogram som kommunen budgeterade som en intäkt på 1,5 miljoner kronor för socialnämnden i Mål och budget 2022. Enligt riksdagsbeslut därefter gjordes bidraget om till ett generellt bidrag och fördelas istället i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Den budgeterade intäkten tas därför bort från socialnämnden.

8 Investeringar under perioden 2022–2025

Nettoinvesteringar	Utfall		Prognos		
	2021	2022	2023	2024	2025
Prognos T1 2022	-616,7	-1 188,8	-1 724,3	-1 191,4	-1 346,6

Tabell: Prognos investeringar, miljoner kronor

Investeringsvolymen har de senaste fem åren varit cirka 928,0 miljoner kronor i genomsnitt och prognosen för 2023 visar en investeringsvolym på 1 724,3 miljoner kronor utifrån nu kända beslut. Några av de största projekten är Värmdövägen, Orminge C och Nya gatan.

9 Utblick 2040 och långtidsprognos

Befolkningsutvecklingen bygger på det planerade byggandet av bostäder i kommunen. Från dagens cirka 108 000 invånare beräknas Nacka öka till närmare 160 000 invånare 2040. Under perioden kommer andelen barn och ungdomar att öka kontinuerligt, vilket ställer krav på att förskolor och skolor byggs ut i rätt tid. Andelen äldre kommer också att öka markant. Det medför ett ökat tryck på äldreboenden.

Befolkning per ålder - utfall 2021, prognos 2025, 2030, 2035 och 2040

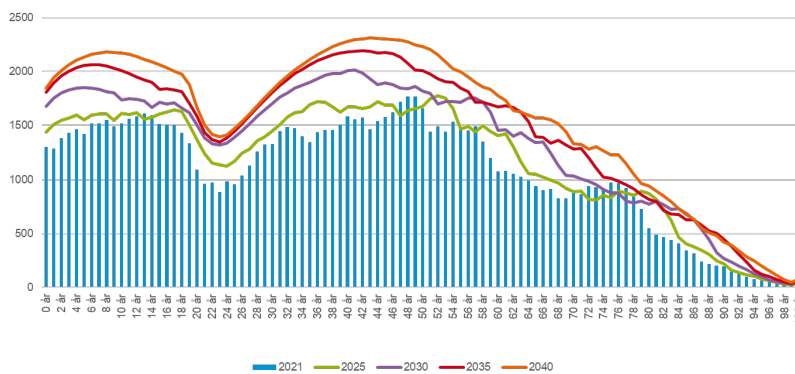

Diagram: Befolkningens åldersstruktur 2021-2040

Inom kommunen bedrivs ett arbete med en ekonomisk långsiktsprogno, som är ett arbetsredskap där olika simulering kan göras och som syftar till att belysa konsekvenser av olika beslut som fattas och som påverkar kommunens ekonomi. Långtidsprognosen uppdateras årligen och ska ge stöd i arbetet att fatta beslut som leder till en långsiktigt hållbar ekonomi i ett växande Nacka. Långtidsprognosen 2021 visar att storleken på pris och lönekompensation är avgörande för utvecklingen av kommunens resultatutveckling. Full kompensation ger ett resultat under resultatmålet redan inom de närmsta åren och det är därför tydligt att effektiviseringar kommer att vara nödvändiga. Det medför ett stort ansvar för nämnderna att hålla nere kostnaderna och tydligt prioritera mellan och inom sina olika

verksamhetsområden. Det krävs noggranna avvägningar, återhållsamhet och ett effektivt resursutnyttjande, så att resultatnivån kan hållas på en långsiktigt hållbar nivå.

Tidplan för nämndernas och bolagens fortsatta arbete

Med utgångspunkt från förutsättningar i ramärendet och dess effekter ska nämnderna och bolagen inkomma med ett nämndbehandlat yttrande respektive styrelsebehandlat budgetförslag senast den 30 september 2021. Anvisningar kommer att skickas ut senast den 16 juni 2022. Nämndernas yttranden och bolagens budgetförslag ligger till grund för kommunens samlade mål- och budgetdokument, som ska beslutas av kommunfullmäktige i november.

Nämnderna ges i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån budget 2022, inklusive tekniska justeringar, med tillägg för förändringar av volymer utifrån uppdaterad befolkningprognos och eventuella nya övriga förutsättningar.

Nämndernas och bolagens förslag till mål och budget ska i förekommande fall omfatta förslag till ändringar i taxor och avgifter. Om taxorna saknar indexreglering ska förslag med reglering tas fram.

Nämnderna ska i sitt underlag ge förslag på vilka checkar/ersättningar som bör prioriteras vid eventuella nivåhöjningar.

Nämnderna ska utifrån de av kommunfullmäktige beslutade övergripande målen, ange fokusområden för de tre kommande åren samt resultatindikatorer med årsmål.

Nämnderna ska redovisa jämförelser med liknande kommuner avseende kostnadsnivå och effektivitet i verksamheten.

Nämnderna ska se över investeringar, behöver investeringen genomföras eller kan investeringarna genomföras senare och återkomma i sitt svar på ramärendet.